

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W CZERWONEM ZA 2020 r.

1. Stan i struktura biblioteki.

Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonom od 1 maja 1992 r. posiada status instytucji kultury, nr rejestru 1/92, funkcjonuje samodzielnie jako samorządowa instytucja kultury gminy Kolno. Od 1 stycznia 2012 r. w wyniku podziału biblioteki na dwie instytucje Gminną Bibliotekę Publiczną i Centrum Kultury Gminy Kolno zmianie uległa struktura organizacyjna biblioteki. Miejsce 3 filii bibliotecznych działających w Borkowie, Lachowie i w Zabieliu zastąpiły punkty biblioteczne. Jednak Uchwałą Rady Gminy Kolno Nr VII/38/19 z dnia 30 kwietnia 2019 r. została powołana Filia Biblioteczna w Borkowie, która znajduje się pod adresem: Borkowo 41, 18-500 Kolno. Kadre biblioteki stanowią dyrektor, pracownik służby bibliotecznej, księgowia i sprzątaczką.

2. Stan organizacyjny i działalność bibliotek powiatowych, wysokość dotacji na ich działalność ponadlokalną

W powiecie kolneńskim rolę biblioteki powiatowej pełni Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna, która ze względu na inny profil działalności nie zapewnia Gminnej Bibliotece Publicznej w Czerwonom szkoleń ani wsparcia merytorycznego.

3. Zbiory biblioteczne.

Biblioteka dysponuje księgozbiorem, którego stan na 31.12.2020 r. wyniósł 34 188 woluminów. W 2020 roku ze środków samorządowych zakupiono 201 wol. na kwotę 5 060,00 zł (w 2019 r. zakupiono 146 wol. na kwotę, 5 045,00 zł). Znaczącego zakupu nowości dokonano z programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach Priorytetu 1 „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych” otrzymaliśmy dotację w kwocie 5 000,00 zł, w ramach dotacji zakupiliśmy 234 wol.(w 2019 r. zakupiono 171 wol. na kwotę 5 000,00zł. Biblioteka prowadzi prenumeratę czasopism bieżących. W 2020 r. zaprenumerowano 15 tytułów czasopism na kwotę 1 970,00 zł (w 2019 r. w prenumeracie było 13 tytułów na kwotę 1 604,00 zł.)

4. Czytelnictwo.

W 2020 r. wypożyczono 8300 woluminów. Zarejestrowaliśmy 579 użytkowników. Największą grupę czytelniczą stanowią uczniowie do lat 19. Jest to 335 osób, co stanowi 58 % w stosunku do ogółu czytelników. Struktura wypożyczeń kształtuje się następująco:

- literatura piękna dla dzieci i młodzieży – 3231 wol. – 39 %
- literatura piękna dla dorosłych – 4473 wol. – 54 %
- literatura popularnonaukowa – 596 wol. – 7 %

5. Obsługa specjalnych grup użytkowników biblioteki.

Do biblioteki zapraszamy często grupę seniorów organizując dla nich montaż, przegląd nowości wydawniczych lub inne imprezy okolicznościowe, np. spotkania autorskie, wykłady. Biblioteka w swoich zbiorach posiada 10 woluminów z dużą czcionką, nie posiadamy jednak audiobooków i e-booków.

Seniorzy cyklicznie uczestniczą w czerwcowym rajdzie rowerowym organizowanym przez bibliotekę w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Kafuki. W ub.r. w czerwcu skorzystaliśmy z poluzowania obostrzeń pandemicznych i seniorzy uczestniczyli w „X Rajdzie Rowerowym w 100-lecie Bitwy Warszawskiej w Powiecie Kolneńskim”.

Seniorów zaprosiliśmy do udziału w projekcie „Śladami Jana Pawła II”, który został sfinansowany z Programu Partnerstwo dla Książki. Dziadkowie w parze z wnuczkami uczestniczyli w konkursie na przygotowanie prezentacji multimedialnej – „Jan Paweł II – Papież, Polak, Człowiek”. W ramach tego samego projektu, seniorzy jako aktywni uczestnicy konkursu, wyjechali na wycieczkę do Warszawy, by zwiedzić nowoczesny obiekt MT 5,14 Muzeum Jana Pawła II.

W wakacje, uwzględniając przestrzeganie reżimu sanitarnego, seniorom zaproponowaliśmy wyjazd do teatru Komedia w Warszawie. Grupa obejrzała spektakl pt. „Atrakcyjna wdowa”.

W październiku dla dziadków i wnucząt zorganizowaliśmy wycieczkę do Teatru Lalki i Aktora w Łomży, uczestnicy obejrzała sztukę dla dzieci „Królik Edward” a po spektaklu wszyscy wzięli udział w warsztatach teatralnych. Powyższe dwa wyjazdy teatralne, to efekt projektu „Spotkania z teatrem” sfinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury, z Programu Kultura – Interwencje 2020.

Osoby starsze pod okiem bibliotekarza często korzystają z bezpłatnego dostępu do Internetu. Osobom niepełnosprawnym i starszym, zwłaszcza w czasie pandemii książki dostarczane są do domu.

Specjalną grupą użytkowników biblioteki są również przedszkolaki. Od stycznia do połowy marca biblioteka prowadziła cykl głośnego czytania dla grup przedszkolnych i uczniów klasy 0 przy SP w Borkowie, w Czerwonem, w Punkcie Przedszkolnym w Lachowie i w Zabieli. Jednak ze względu na pandemię COVID-19 do końca roku szkolnego akcja została zawieszona. Jesienią, w okresie, gdy dzieci wróciły do szkół ponownie wznowiliśmy akcję głośnego czytania w przedszkolach.

6. Promocja biblioteki i czytelnictwa.

Promocja książki i czytelnictwa w 2020 roku była możliwa dzięki pozyskanym przez bibliotekę kilku dotacjom ze środków zewnętrznych. Otrzymane dofinansowanie w kwocie 11 354,00 zł z Programu **PARTNERSTWO DLA KSIĄŻKI** pozwoliło zrealizować bibliotece zadanie pod nazwą: „Śladami Jana Pawła II”, którego celem było upowszechnianie literatury i czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, osób dorosłych i seniorów poprzez

działania edukacyjne, oświatowe i kulturalne służące rozbudzeniu zainteresowania literaturą z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. W ramach wydarzeń literackich w formie online zorganizowaliśmy głośne czytanie utworów autorstwa Jana Pawła II i o JP II. Ogłosiliśmy konkurs na przygotowanie prezentacji multimedialnej o życiu i twórczości JP II. Prace konkursowe uczestnicy przygotowali w parach – uczeń i osoba dorosła. Aktywnych uczestników projektu zaprosiliśmy w podróż szlakiem JP II do Warszawy, Wadowic, Krakowa i w Tatry. Przeprowadzone wśród młodzieży i dorosłych warsztaty teatralne przygotowały do przedstawienia wieczornicy poświęconej Papieżowi, która miała być pokazana na uroczystości podsumowania projektu. Jednak ze względu na sytuację epidemiczną i związane z nią ograniczenia wieczornicę nagraliśmy w formie online i udostępniliśmy na portalach społecznościowych. Działania projektowe przyczyniły się do wykorzystania nowoczesnych technologii i połączenia z tradycyjną formą czytelnictwa. Projekt trwał 9 miesięcy a zrealizowaliśmy go w partnerstwie z Urzędem Gminy Kolno, ze Stowarzyszeniem KaFCuki, Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Kolno „Integracja”, Centrum Kultury Gminy Kolno, szkołami podstawowymi z terenu gminy Kolno.

Dzięki kolejnej dotacji otrzymanej z Programu **KULTURA INTERWENCJE 2020** Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonem realizowała projekt, pn. „Spotkania z teatrem”. Dofinansowanie w kwocie 12 tys. zł przeznaczaliśmy na zorganizowanie przedstawień na miejscu i wyjazdów o charakterze kulturalnym w oparciu o teatr. Projekt skierowany był do szerokiego grona mieszkańców gminy Kolno w różnym wieku. Osoby dorosłe wyjechały do Warszawy, w teatrze Komedia obejrzały spektakl „Atrakcyjna wdowa”. Dzieci zaprosiliśmy na spektakl interakcyjny w wykonaniu aktorów z Teatru Maska w Krakowie, który odbył się w wakacje, w świetlicy w Wincencie. Dziadkowie i ich wnuczka uczestniczyli w wyjeździe do Łomżyńskiego Teatru Lalek, gdzie obejrzały sztukę „Królik Edward”, po spektaklu widzowie zwiedzili teatr i uczestniczyli w warsztatach teatralnych w wykonaniu aktorów. Zaplanowany teatr przy stoliku, który miał odbyć się w formie tradycyjnej, ze względu na pandemię, nie doszedł do skutku. Jednak by zrealizować działania projektowe, spektakl został nagrany i udostępniony szerszej publiczności w formie online na fb biblioteki. Uczestnictwo w projekcie różnych grup wiekowych dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów oraz osób narażonych na wykluczenie społeczne to dobra forma edukacji kulturalnej, która jednocześnie sprzyjała integracji międzypokoleniowej.

W 2020 r. Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonem już po raz szósty realizowała projekt dla młodzieży w ramach dotacji pozyskanej z **PROGRAMU RÓWNAĆ SZANSE**. W zadaniu – „Śladami przeszłości i teraźniejszości” uczestniczyła młodzież skupiona przy Filii Bibliotecznej w Borkowie. W ramach projektu zorganizowaliśmy cykl spotkań, na które młodzi ludzie przynosili z domów stare fotografie związane z historią, tradycją i kulturą Borkowa. Uczestnicy projektu podzieleni na grupy przeprowadzali rozmowy z osobami starszymi, dzięki którym dowiedzieli się czego dotyczą zebrane materiały i zdjęcia. Zebrane materiały zostały zeskanowane i ułożone chronologicznie. Grupa sfotografowała miejsca ważne dla swojej miejscowości. Na warsztatach kulinarnych młodzież poznała historię powstania i nauczyła się sporządzania typowo borkowskiej potrawy - sibrzaków. Podczas wyjazdowych warsztatów dziennikarskich do radia, prasy i telewizji młodzież przeprowadzała wywiady, redagowała teksty i występowała przed kamerą. Efektem pracy uczestników projektu jest wykonanie 4 tablic, na których zostały zamieszczone zeskanowane stare zdjęcia oraz te, wykonane obecnie wraz z dokładnym opisem. Tablice ustawiono na skwerku przy remizie OSP w Borkowie, obok św. Floriana i kamienia upamiętniającego obchody 600-lecia powstania wsi Borkowo.

Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonem po raz trzeci dołączyła do grona ponad 5200 bibliotek w Polsce, w których realizowany jest **projekt „MAŁA KSIĄŻKA- WIELKI CZŁOWIEK”**. W ramach zadania wszystkie dzieci w wieku 3-6 lat, które zapisały się z rodzicami się do biblioteki otrzymały – wyprawkę czytelniczą na dobry start, stając się jednocześnie czytelnikami. Kampania „Mała książka – wielki człowiek" to dla dzieci i ich rodziców zaproszenie do świata literatury z pięknie wydaną i mądrą książką, to także okazja do odwiedzenia biblioteki i zapoznania się z jej ofertą, po to, by wracać tam jak najczęściej. Dla bibliotekarzy natomiast jest to możliwość pozyskania nowych i wiernych czytelników.

Kolejną formą popularyzacji książki, biblioteki i czytelnictwa jest prowadzenie **DYSKUSYJNYCH KLUBÓW KSIĄŻKI**. Biblioteka od 12 lat uczestniczy w realizowanym przez Książnicę Podlaską projekcie finansowanym ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W związku z tym otrzymujemy nieodpłatnie komplety książek, po przeczytaniu i omówieniu przez czytelników biblioteki z województwa podlaskiego wymieniają je między sobą. Członkami DKK w Czerwonem są uczniowie SP w Czerwonem. Spotykają się oni cyklicznie w bibliotece w wyznaczonych terminach. Dyskusyjny Klub Książki ożywia środowisko, promuje modę na czytanie, dzięki temu czytelnicy czerpią przyjemność z czytania i wspólnej dyskusji na temat przeczytanej lektury. W czasie pandemii wspólne czytanie przenieśliśmy do sieci.

Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonem w okresie **FERII ZIMOWYCH** zorganizowała aktywne wyjazdowe zajęcia dla 50 czytelników. W ramach wyjazdu do Białegostoku uczestnicy wycieczki udali się do Kina Helios, gdzie odbyła się projekcja filmu przygodowego „Doktor Dolittle”. Pobyt w kinie miał na celu nie tylko dostarczenie wrażeń artystycznych, ale także kształtowanie nawyków właściwego zachowania się młodego człowieka w instytucjach kultury. Po projekcji filmu zorganizowana grupa uczestniczyła w zajęciach sportowo-rekreacyjnych na krytym lodowisku BOSiR w Białymstoku. Ostatnim punktem wycieczki był wspólny posiłek w restauracji dzieci McDonald’s.

X RAJD ROWEROWY zorganizowany w czerwcu przez Stowarzyszenie KaFCuki i Gminną Bibliotekę Publiczną w Czerwonem, zgromadził ok.120 miłośników aktywnego wypoczynku. Dofinansowanie na ten cel pozyskano ze środków powiatu kolneńskiego. Ubiegłoroczny rajd nosił rangę powiatowego, ponieważ połączyliśmy go z obchodami 100-lecia Bitwy Warszawskiej w Powiecie Kolneńskim. Trasa rajdu swoim zasięgiem obejmowała gminy - Kolno i Turośl. Peleton prowadzony przez wóz strażacki OSP Czerwone wyruszył spod biblioteki, wiódł przez malowniczy Kozioł i Łachę a punktem docelowym był pomnik upamiętniający poległych w bitwie pod miejscowością Leman. Kwiaty i znicze pod pomnikiem złożyły przybyłe delegacje: władze samorządowe oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych. Uczestnicy rajdu wysłuchali prelekcji historycznej dotyczącej tamtych tragicznych wydarzeń pod Lemanem. Kolejnym punktem programu był piknik na placu przy pomniku. W organizację rajdu włączyli się strażacy ochotnicy z OSP w Czerwonem, Kolneńska Grupa Pierwszej Pomocy, Gmina Kolno, Wydział Ruchu Drogowego Powiatowej Policji w Kolnie, CKGK w Koźle, KGW w Czerwonem i w Lemanie.

5 lipca 2020 r. grupa projektowa realizująca projekt historyczny w ramach programu Równać Szanse aktywnie włączyła się w pomoc realizacji **II ROWEROWEJ GRY TERENOWEJ** - imprezy sportowej zorganizowanej przez Ochotniczą Straż Pożarną, Koło Gospodyń Wiejskich i Bibliotekę Publiczną w Borkowie. II Rowerowa Gra Terenowa została zorganizowana dzięki środkom finansowym udzielonym OSP w Borkowie przez gminę Kolno w ramach realizacji zadania publicznego "Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej na 2020 rok" oraz dotacji Banku Spółdzielczego w Kolnie.

Już po raz ósmy Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonem wzięła udział w ogólnopolskiej akcji **NARODOWEGO CZYTANIA**. W ub. roku, pod honorowym patronatem pary prezydenckiej, 6 września na placu przy Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Wykowie „Balladynę” Juliusza Słowackiego czytali przedstawiciele władz gminy Kolno, sołtysi wsi Wykowo i Brzozowo, nauczyciele i uczniowie Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Wykowie, członkowie KGW i OSP w Wykowie. Zaproszenie do współorganizowania imprezy przyjęli: Szkoła Podstawowa i Koło Gospodyń Wiejskich w Wykowie.

7. Komputeryzacja bibliotek, wykorzystanie Internetu.

Ogółem w bibliotece, filii i punktach bibliotecznych znajduje się 22 komputery z dostępem do Internetu. Dwa komputery wykorzystane są do prac biblioteczno-bibliograficznych (w tym do prac w zakresie gromadzenia i opracowania zbiorów). Biblioteka pracuje w programie bibliotecznym MAK. Użytkownicy mogą korzystać z zewnętrznych baz danych Biblioteki Narodowej oraz z baz znajdujących się w systemie KARO- Katalog Rozproszonych Bibliotek. Biblioteka posiada stronę internetową www.biblioteka.gminakolno.pl, www.facebook.com/GBPczerwone, na których zamieszczane są najnowsze wiadomości z działalności biblioteki.

8. Pozabudżetowe źródła pozyskiwania środków: programy, granty, sponsoring.

Biblioteka po raz kolejny pozyskała środki pozabudżetowe z kilku źródeł:

W ramach Priorytetu 1 „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” otrzymaliśmy dotację w kwocie **5 000,00 zł**.

Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonem otrzymała dotację z Programu „Równać Szanse 2019”- Regionalny Konkurs Grantowy dofinansowanie w kwocie **8 500,00 zł**, które przeznaczyliśmy na realizację projektu pod nazwą „Śladami przeszłości i teraźniejszości”.

Biblioteka otrzymała dotację z MKiDN z programu Partnerstwo dla Książki na realizację projektu, pn. :”Śladami Jana Pawła II”. Kwota dofinansowania to **11 354,00 zł**.

Na realizację projektu, pn. „Spotkania z teatrem” w ramach programu Kultura – Interwencje 2020 ze środków Narodowego Centrum Kultury otrzymaliśmy dofinansowanie w kwocie **12 000,00 zł**. Przy czym z powodu pandemii, jesienią po wprowadzeniu kolejnych obostrzeń

musieliśmy odwołać zaplanowany wyjazd do Filharmonii w Białymstoku. W związku z tym zwróciliśmy niewykorzystane środki finansowe w kwocie – **3189,20 zł**, które miały być przeznaczone na zakup biletów wstępu.

Wsparcie biblioteki ze strony sponsorów na realizację projektów z Programu Równać Szanse, Partnerstwa dla Książki i Kultura – Interwencje łącznie wyniosło **9 740,00 zł**

9. Wpływ pandemii Covid – 19 na :

a. Zakres i dostępność świadczonych usług bibliotecznych.

Wyraźnie zmniejszyła się ilość wypożyczonej literatury dla dzieci. Przed pandemią współpracowaliśmy z kilkoma przedszkolami i punktami przedszkolnymi działającymi na terenie gminy Kolno. Przedszkolaki cyklicznie odwiedzały bibliotekę, na miejscu i w przedszkolach cyklicznie organizowaliśmy głośne czytanie i wypożyczanie książek do domu. W chwili zamknięcia szkół ilość najmłodszych czytelników odwiedzających bibliotekę radykalnie się zmniejszyła. Z powodu pandemii odstąpiliśmy od zorganizowania dwóch konkursów recytatorskich – „Brzechwa i Tuwim wśród najmłodszych” oraz „Jesień w poezji”. Nowa forma obsługi czytelników, którą wypracowaliśmy podczas obowiązków zamknięcia biblioteki, to książka na telefon. Przyjmowaliśmy telefoniczne zamówienia książek, po czym czytelnik odbierał przygotowany pakiet bez bezpośredniego kontaktu z bibliotekarzem.

W maju, w związku z realizowanym projektem „Śladami Jana Pawła II”, zorganizowaliśmy głośne czytanie wierszy i tekstów autorstwa Jana Pawła II i o Janie Pawle II w formie online. Do biblioteki zaprosiliśmy samorządowców, nauczycieli, przedstawicieli społeczności lokalnej, którzy głośno czytali wybrane teksty, a nagranie zostało zamieszczone na fb biblioteki.

W pierwszych dwóch tygodniach października wznowiliśmy tradycyjne spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki, jednak po ponownym wprowadzeniu obostrzeń i zamknięciu szkół, wprowadziliśmy spotkania online, które nadal organizujemy w każdy piątek po lekcjach.

W listopadzie z powodu pandemii w formie online zorganizowaliśmy Wieczornicę poświęconą pamięci Świętego Jana Pawła II pn. "Droga do świętości". Przedsięwzięcie zostało zorganizowane w ramach realizowanego przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Czerwonym zadania "Śladami Jana Pawła II", na które otrzymaliśmy dofinansowanie z Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Partnerstwo dla książki.

W listopadzie zaprosiliśmy czytelników na spektakl online w formie teatru przy stoliku, pt. "Ławeczka" - Aleksandra Gelmana, który został udostępniony w mediach społecznościowych biblioteki. Realizacja spektaklu odbyła się w ramach zadania „Spotkania z teatrem”. Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Kultura - Interwencje 2020”.

b. Budżet biblioteki

Pod koniec roku został zwiększony o 20 000,00 zł, ponieważ zaistniała potrzeba wymiany dachu w budynku Filii Bibliotecznej w Borkowie. Na remont przeznaczyliśmy również

pomoc publiczną, którą otrzymaliśmy w formie zwolnienia z opłacenia należności do ZUS, w wysokości 5 267,11 zł. Stan zatrudnienia pozostał na takim samym poziomie jak dotychczas.

c. Porównanie z 2019 r.

Ogólnie w porównaniu z 2019 r., w bibliotece nastąpił spadek użytkowników zarejestrowanych o (- 48). Największy odpływ czytelników o (-63) zauważalny jest w grupie dzieci i młodzieży uczącej się. Natomiast o (+ 19) przybyło czytelników wśród pracujących, w grupie 25-44 lat (+4), grupie 45-60 lat (+15)

10. Współpraca biblioteki z innymi instytucjami i organizacjami.

Biblioteka aktywnie współpracuje z lokalnymi instytucjami, m.in. ze szkołami z terenu gminy Kolno. Uczniowie szkół cyklicznie uczestniczą w lekcjach bibliotecznych, spotkaniach autorskich i konkursach organizowanych przez biblioteki.

Współpracujemy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Kolno „Integracja”, (konkursy, imprezy), Stowarzyszeniem KaFCuki (akcja głośnego czytania, ferie, rajd rowerowy, wycieczki).

Dobrze układa nam się współpraca z bibliotekami z powiatu kolneńskiego, łomżyńskiego oraz z Książnicą Podlaską w Białymstoku, która prowadzi nadzór merytoryczny, organizuje szkolenia, seminaria i spotkania dla bibliotekarzy z woj. podlaskiego.

W zakresie organizacji imprez, konkursów i wystaw aktywnie współpracujemy z Centrum Kultury Gminy Kolno.

Dzięki Powiatowemu Urzędowi Pracy zatrudniamy w bibliotece stażystów.

Oprac. Teresa Skrodzka – dyrektor